

BULGARA ESPERANTISTO

Organo de la Bulgara Esperantista Asocio * Органъ на Българския Есперантски Съюзъ

Redaktoro: Zah. Zahariev

Adreso: Poŝkesto № 233, Sofio

Aperas monate — Jara abopago: Bulgario 30 lv., por aliaj landoj 1.50 sv. fr. aŭ egalvaloro. — Aparta numero kostas 3 lv.

La cirkulero

Kredeble la plimulto el niaj bulgaraj samideanoj jam konas la cirkuleron de la ministro del popola klerigo. Per ĝi la ministro malpermesas al la lernantoj lerni esperanton kaj ricevi la esperantajn gazetojn „Есперантска Младежь“ kaj „Bulgara Esperantisto — Motivoj: ĉar esperanto estas facila lingvo, la lernantoj ekkutimos al facilaj kaj perdos la volon lerni pli malfacilajn aferojn; ĉar esperanto estas internacia, la lernantoj ekŝatos la internaciismon kaj ekmalŝatos la nacian lingvon kaj kulturon; fine la esperanto movado estas suspektata, ke sub ĝi kaŝiĝas bolŝevistoj kaj anarkiistoj Tiaj estas la ĉefaj motivoj

Tie-ĉi ni ne kritikos la neseriozajn kaj eĉ ridindajn motivojn de la malpermeso Ni nur deziras rememorigi al niaj samideanoj unu fakton el la pasinto. Antaŭ kelkaj jaroj unu bulgara semajna literatur-gazeto presigis artikolon malfavoran je esperanto La bulgaraj esperantistoj per leteroj kaj telegramoj amase protestis kontraŭ tiu artikolo kaj minacis la redakcion per bojkoto. La protestoj estis multnombroj Tiu fakto pruvis al la redakcio, ke esperanto ne estas „projekto“ kaj ke post ĝi staras armeo da batalantoj. Kaj la redakcio estis devigita ŝanĝi sian opinion kaj presigi artikolojn favorajn je esperanto.

Sed tiam, kiam okazis tio, la bulgaraj esperantistoj estis organizitaj, kaj efektive, ĉiam la organizitaj atakoj alportas rezultojn.

Sed kio okazis nun? De la bulgaraj ĵurnaloj ĉiuj samideanoj sciigis pri la cirkulero kaj — neniu protestis. „Ha, ĉu vere? Bedaŭrinda!“ — jen la paroloj, per kiuj la plimulto el niaj samideanoj renkontis la fakton Kiĉ perdiĝis la luktemeco de niaj samideanoj, tiel brile montrita en la pasinto? Al kio estas ŝuldata tiu rezigno?

La kaŭzoj kuŝas en ni mem. Ni ne vizitas la kunvenojn, nin ne interesas la organizaĵo Ĉiuj pensas, ke la „aliaj“ laboros. Krom kelkaj izolaj samideanoj kaj grupoj, el tiuj „aliaj“ restis nur la Centra Komitato. Sed la C. K. ne povas entrepreni agojn seriozajn, ne havante la helpon kaj subtenon de siaj kunbatalantoj.

Se ni estus bone organizitaj, tiu-ĉi cirkulero povus alporti nur utilon al esperanto, ĉar per organizita protesto kaj kontraŭatako ni povus montri al la ministro kaj al la publiko nian pravan pozicion kaj la efektivan valoron de esperanto La plej granda malamiko de esperanto estas ne

ĝiaj kontraŭuloj, sed la apatio kaj la indiferenteco. En la ideaj kaj prilingvaj disputoj kaj luktoj kun la kontraŭuloj de esperanto montriĝas klare la valoro kaj la ekzistrajtode la internacia lingvo. Dum nia propaganda laboro ni mem devas serĉi niajn kontraŭulojn, ĉar la bruo ĉirkaŭ esperanto estas ĉiam favora kaj utila por ĝi. Jen kial ni povus akcepti kun ĝojo „la ĵetitan ganton“ de la ministro, se nur ni estus vidantaj post ni la armeon de esperantistoj pretaj batali. Ni devas bedaŭri nun nur pro tio, ke ni ne povas profiti la eksterordinare bonan okazon por propagando de esperanto, dank' al nia organiza malforteco. Bona leciono por la neorganizemuloj!

Sed, utinam tiu ĉi leciono estu la lasta. De nun jam, utinam ne estu trovebla esperantisto, kiu opinios, ke ankaŭ sen li la esperanto organizaĵo kaj movado floros.

Zah. Zahariev.

Министерството на Просвѣтата и Есперанто

Презъ м. априль т. г. Министерството на просвѣтата изненада българските есперантисти съ окръжното си № 9607 (отъ 10. IV. 1928), съ което нарежда да се разтурятъ ученическиятъ есперантски дружества и тѣхниятъ Съюзъ, да се закриятъ курсоветъ по есперанто за ученици, а освенъ това се забранява на ученицитъ и да получаватъ и разпространяватъ сп. „Bulgara Esperantisto“. — Това окръжно носи характера на прословутото окръжно на бившия френски министъръ Бераръ; и самото това окръжно на Берара служи като единъ мотивъ за нашето Министерство да възприеме становище противъ Есперанто.

Централниятъ комитетъ на Съюза се погрижи да проучи своевремени окръжното на Министерството; понеже отъ една страна той не можѣ да добие скоро текста на окръжното, а не искаше да представя голословни възражения, и отъ друга страна, понеже сполетѣлото страната ни нещастие ангажира всецѣло вниманието на сѣществото и на г. Министра, Съюзътъ забави своя отговоръ, който дължеше да даде на тая постѣпка на Министерството.

Изложението на Съюза вече е представено въ Министерството. То е отпечатано и въ отдѣлни брошури. Желателно е всички български есперантисти да се погрижатъ за най-широкото му разпространение въ нашето общество.

Положението на Съюза

На мнозина, може би, е неприятно обстоятелството, че във всеки брой на „В. Е.“ се констатира недоброто финансово положение на Съюза, пише се за него и се обръща вниманието на есперантистиг. Е, да. На нѣкои е по-приятно да четат работи отъ другъ характеръ. Но, съвсемъ не трябва да става въпросъ на вкусъ, когато е необходимо да се изтъкне истинското положение на Съюза и когато трябва да се апелира за подкрѣпа отъ всички есперантисти, когато е въпросъ за съществуването или не на Съюза като организация. Ц. К. изхожда отъ искреното желание, щото, давайки ясна картина на финансовото положение, да накара всеки единъ да дойде до логическото заключение на онова, което е и което трябва да бжде.

Въ края на миналия месецъ Съюза бѣ въ такова състояние, щото едва-ли не трябваше да прекъсне всяка своя дейностъ, понеже се виждаше лишень отъ срѣдства. На 24. IV. н. г. Ц. К. се занима обширно съ създаденото положение, което не лѣхваше никаква надежда за подобрене. Въ сжщото заседание секретарь-касиера декларира, че се отказва отъ всякакво възнаграждение, а хазайна на съюзната канцелария съидейника Сим. Бърдаровъ заяви, че за месецъ Май се отказва отъ наемъ. Имащъ всичко това предвидъ и изхождайки отъ обстоятелството, че въ единъ моментъ на края на съюзната година, на предстоящъ конгресъ, парирание удари, идящи отъ официално мѣсто и пр., ще трябва да направи всички усилия да не допустне прекратяване на дейността си Ц. К. реши да направи всичко възможно, за да издаде деветия брой отъ списанието, като апелира къмъ всички съидейници да го подкрепятъ въ пжтя на неговата дейностъ. За вземането на това рѣшение спомогна и предположението, че все може-би, ще постѣпятъ поне малки суми. Защото Ц. К. не желае и няма въ никакъвъ случай да прави нови дългове, когато има да изплаща още доста стари, наследени такива. Ето това е положението. И ако не дойдатъ постѣпления, които биха гарантирали, задоволили покриването и на най-належащитѣ разходи, то Ц. К., въпреки съзнанието, че не трябва да бжде тѣй, ще бжде принуденъ да напустне заеманата отъ него канцелария, като заедно съ това прекрати и всяка своя дейностъ, отъ какъвто характеръ и да била тя. А издаването на десетия брой отъ „В. Е.“ ще стане само, ако постѣпятъ необходимитѣ за това суми. Нѣистина — нежелателно положение, но такова е то. Какво би могълъ да стори самъ Ц. К., когато той не чувствува достатъчно здраво задъ себе си организираната подкрѣпа на есперантиститѣ?

Отъ васъ, съидейници, зависи да освободите Ц. К. отъ неприятната длъжностъ постоянно да бие тревога, а себе си отъ обстоятелството да четете постоянно за тази тревога.

Нека бждемъ сплотени и еднакво работящи, за да можемъ силни да отбиваме проявяващитѣ се посегателства къмъ движението.

Подкрепете Съюза, подкрепете Ц. Комитетъ.

Капитанъ Ст. Радевъ
Секретарь на Съюза

За Bulgara Esperantisto

И другъ пжтъ съмъ мислилъ върху това. Ще бжда кратъкъ. Дѣлата ни се диктуватъ отъ срѣдата, въ средъ която живѣемъ, Колективния диригентъ на В. Е. (не редактора) трѣбва да създаде органъ съ стремежъ не да конкурира на чуждитѣ еспер. списания, а да отговаря на нуждитѣ на българскитѣ есперантисти.

1. Да се подържа добре отдѣла *Езиковни въпроси*. Тѣ иматъ за целъ да създадатъ българ. есперант. езиковна култура. Тая култура у насъ стои на 5—6 дѣления по-долу отъ оная на другостранния ни съидейникъ.

2. Да се премахне пропагандичната частъ. Въ болшинството абонатитѣ на списанието сж самитѣ есперантисти. Пишатъ се статии да се есперантизиратъ самитѣ есперантисти ли и въ малка частъ индеферентното общество, или пъкъ чрезъ статии отъ по-друго естество да се задоволяватъ духовнитѣ нужди на есперантиста? Нека разискваме въпроса. За менъ В. Е. трѣбва да бжде не пропагандиченъ листъ, а органъ на самитѣ есперантисти. Само 2 броя да бждатъ тенденциозно-пропагандични (октомври и априлъ). Мисля, че не е пропагандичното съдържание на списанието което пропагандира. Не сж ли по-ефикасни други срѣдства и не сме ли ги още намѣрили?

3. Следъ кризата, която преживя Съюза актуелната целъ е: Да се споятъ наново разпиленитѣ *есперантисти* (създадени въ миналото). Отъ тукъ и исканото съдържание: 1) Организационнитѣ въпроси. 2) Идеинитѣ. По а): Необходимитѣ реформи въ досегашната съюзна конструкция, ежемесечно изнасяне финансовото положение и критика и анализа на балансовитѣ пера, кои стоки (книги) се пласиратъ, а оттамъ и насърчение или парирание на издателски инициативи. Кооперативно издателския отдѣлъ. Да се уясни положението му, да се дадатъ дерективи, подкрепа и др. Учредяване на контролно езиковенъ институтъ за *остъко*, издадено, по-право, подлежащо на издаване, еспер. съчинение. Подвижната изложба и подобни пропаганд. методи, начини на водене еспер. курсове, статистика за еспер. групи, за есперантиститѣ (по число, професия, възраст), за груповитѣ библиотеки. Доклади за наблюдения върху курсисти: кои по-скоро и леко схващатъ езика: ученици, проститѣ хорица, тия които владеятъ чужди езици, за колко време и при каква метода. Отпукъ изработване на метода и регулиране на учебника. Не сж ли това въпроси, които могатъ да създадатъ отъ квази-есперантиста или полуетсперантиста истински есперантистъ?

По б): Психологията на есперантиста, изолиранъ ли е есперанто отъ всѣка идея, може ли Есперанто проявяванъ самостоятелно, безъ сътрудничеството на други фактори да докара сближение на народитѣ. Нима самитѣ есперантисти сами не могатъ да налучкатъ въпроситѣ, които ги интересуватъ?

4) Литературната частъ да се състои отъ два отдѣла: а) оригинали и преводи отъ българ. еспер. б) оригинали, преводи, фрагменти и др. отъ чужди есперантисти. Целта: да запознаемъ „странство“ съ еспер. и българ. литература у насъ, а насъ В. Е. да запознае съ литературата и живота на чужд. еспер. защото не всѣки може да абонира чуждитѣ списания.

5) Голѣмия форматъ е неудобенъ, ни за подвързия, ни за носене. Не сж ни нуждни сжщо и вънкашни корици, ни хубава хартия. Искаме съдържание. Да излиза на опредѣлено число. Да се намали до минимумъ цената. Високата цена пжди абонати, пжди есперантиститѣ. Отъ абонamenti една организация не може и не трѣбва да печели.

Да се обявятъ конкурси на опредѣлени теми отъ разни отдѣли, които да възбудятъ интересъ у есперант-

скитѣ ни писатели. Би могло да се пише много. Другъ пжтъ. Но нека не забравяме: членовѣтѣ създаватъ и крепятъ една организация, не Ц. К. И това: че общата заинтересуваностъ и трудъ — *колективната дейностъ* ще ни даде най-правилното разрешение на всички въпроси, които ни чакатъ.

Мих. Шекерджиевъ—Мимоза

„Кжде да бжде центра“

На нѣколко пжти е биванъ повдиганъ въпросътъ „не е ли удобно, не се ли налага отъ интереса на движението, щото центра на Съюза да бжде нейде другаде, а не въ София.“ Има доста привърженици и мнения въ една или друга смисълъ. Необходимо е да се обмислятъ всички мотиви „за“ и „противъ“ мѣстенето на центра, за да може, поставенъ този въпросъ на дневенъ редъ въ предстоящия конгресъ въ Враца, да добие своето разрешение съ огледъ на най-полезното, на най-целесобразното. Необходимо е тукъ да се избѣгватъ всякакви чувства и лични настроения, а да се изхожда отъ разумностъ и отъ действителното състояние на нѣщата. Само тъй шудирайки поставения въпросъ ще може да се дойде до естествения, действителния изходъ.

Не трѣбва да се скрива, че днесъ, повече отъ другъ пжтъ, Съюза не ще трѣбва да се задоволява само съ една пасивна отбрана, а, за запазване движението, активно ще трѣбва да отбива многото удари, които се насочватъ срещу него. Ето това последното е ангажирвало почти всичкитѣ усилия на сегашния Ц. К., които усилия, употребени въ една друга дейностъ биха дали голѣми резултати. Но — положението е таково. Тукъ азъ изоставямъ въпроситѣ по отношение финансовото заздравяване на Съюза. Направеното отъ Ц. К. може да се констатира, като се сравни онова положение, при което почна Ц. К. своята дейностъ и сегашното таково на Съюза.

Но слага се въпроса: отъ гдѣ най-резултатно и най-добрѣ ще могатъ се отбива всички удари, насочени изобщо противъ есперантизма въ страната? Не е ли ясно, че отговора е единъ само — отъ тамъ отъ гдето изхождатъ тези удари. А тези последнитѣ сж тъй многобройни и тъй разнородни. Едни отъ тѣхъ сж известни на нѣкой есперантисти, а други не се знаятъ отъ всѣкого. Главното огнище на посегателствата срещу движението е въ София. Азъ не говоря за предразсѣдацитѣ на мнозина, защото тяхното разпрѣсване се поставя като задача и целъ на мѣстнитѣ дружества. Но когато се отнася за една борба срещу схващанията и разпоредбитѣ, основателни или не — това е другъ въпросъ, идящи отъ върховетѣ на официалната властъ, мисля, че най-добре и резултатно би направилъ това единъ Ц. К., имащъ седалището си въ София. Защото непонятно е, поне за менъ, претендиращъ да познавамъ много добре истинското положение на нѣщата, какво би сторилъ единъ Ц. К. съ седалище другаде, а не въ София. Какъ би действувалъ той? Съ писма и изложения? Но тяхната сждба е само една — „къмъ дѣло“. Резултати биха се постигнали само съ единъ непосредственъ контактъ, изразявашъ се съ лични постжпки, въздействия, влияния и пр. Защото нека се разбере, че до като не издигнемъ морално Съюза, до като не обяснимъ и на официална властъ и на обществото

истинскитѣ стремежи и цели на есперантизма немислима е каквато и да била друга дейностъ. Естествено е — налага се борба трудна, трудна поради редъ причини, но тя трябва да наложи извикването на работа на всички сили — и млади и стари — на нашето движение. Бездействието отъ когото и да било, е престжпно, защото въпроса се отнася до правилното, нормалното, безболезненото сществуване на есперантизма въ страната ни. Та нима при това положение ще трябва да се предполага, че въ известна среда, въ известни личности има „умореностъ“ или „изхабеностъ“?

Отъ изхода на борбата зависи да бждемъ силни или слаби, смело да крачимъ или ампутирани да кретаемъ безъ никакъвъ признакъ за подобрене. Нека се разбере, че днесъ движението ни е въ криза, причинитѣ на която изхождатъ отъ столицата. А кой най-резултатно би водилъ борба за премахването ѝ, освенъ единъ Ц. К., стоящъ близо, бждейки въ непосредственъ контактъ съ всички официални институции?

Е, да. Когато се изживѣе тази криза и когато настжпи желанието отъ всички ни само пропагандиченъ и организационенъ периодъ — тогава чакъ може да се открива въпроса за премѣстване центра другаде.

Това е истината — всичко друго е отъ лукавия.

Капитанъ Ст. Радевъ
Секретаръ на Съюза.

Важни съобщения

Бълг. Есп. Съюзъ е направилъ изложение протестъ срещу окръжното на г. Министра на Н. П. и му го е представилъ. Въ протеста се оборватъ мотивитѣ на министра за забраната на есперанто. Изложението е отпечатано като брошура и ще се продава по 1 лв. едната.

Ето какъ може да се изподзва брошурата.

Опасността отъ това окръжно за есперантското движение не е въ това, че известно число ученици нѣма да учатъ есперанто. Напротивъ. Това, което се забранява повече се търси и желае. Опасността е на друго мѣсто. Знае се, че мнозина черпятъ знанията си по известенъ въпросъ отъ вестницитѣ и възприематъ мненията на своитѣ началници поради това, че нѣма кой да ги освѣтли по даденъ въпросъ. Такива сж повечето отъ чиновницитѣ на г. Министра. За да не се наложи на учителството и обществото едно погрѣшно мнѣние за есперанто, Ц. К. на Б. Е. С. отпечати тази брошура-изложение. Като се има предвидъ нищожната цена на брошурата — 1 лв. — желателно е съидейницитѣ да изпишатъ отъ Съюза по нѣколко екземпляра и да ги разпратятъ безплатно на директори, учители, общественици и видни лица въ селото или града. По тоя начинъ съидейницитѣ не само ще защитятъ есперанто, но и ще извършатъ работа отъ голѣма пропагандична стойностъ. Поржчки до БЕС. Пощенска кутия 233 — София.

ЦК. на БЕС. е отпечатилъ художествено табло съ снимки отъ разрушенията отъ земетръса и съ текстъ на есперанто. Въ таблото е отпечатанъ и позива на Съюза до чуждестраннитѣ есперантисти за събиране на помощи, а сжщо и цифрови данни за вредитѣ отъ земетръса. Таблото се разпраца като безплатно приложение на настоящия брой на ВЕ. То ще се разпрати и до редакциитѣ на всички есп. вестници и списания, а така сжщо и на от-

дълни есперантисти, които сж изпратили до Съюза помощ за пострадалия. Отдѣленъ екземпляръ отъ таблото струва 5 лв. Наложително е щото съидейниците да купятъ екземпляри отъ таблото и ги изпратятъ на свои кореспонденти въ странство, като по тоя начинъ не само ще ги отведомятъ за нещастията на страната ни, но и ще ги подтикнатъ къмъ пожертвования.

Поръчки до БЕС, Пощенска кутия 233, София.

Болни въпроси

За нашата кооперация

Не искамъ да говоря за това — що е кооперация, не искамъ да агитирамъ сега за нея, не искамъ съ теоретични бележки да създавамъ уводъ на настоящата си статия. Ако тя — кооперацията — е изникнала въ наше време като ново явление въ стопанския животъ, то съобразявайки я просто като феноменъ би трѣбвало да я вмъкнемъ въ практическия ни животъ за да бждемъ въ унисонъ съ своята епоха. Не искамъ сжщо да говоря за дезорганизираността на издателщината ни до днесъ.

Да спасимъ и да влѣмъ животъ въ създадената вече еспер. кооперация — ето въпроса. Не знамъ кога точно е основана. Не знамъ що е оставила задъ гърба си като приносъ, презъ сврето сжществуване. Не знамъ броя на коператоритѣ — есперантисти. За менъ тя е била все таки безжизнена. Може-би грѣша, може-би нейния пулсъ не е билъ усетенъ тукъ въ дълбоката провинция. Поровихъ и намѣрихъ: Familio Gerak, Frato и др. книги, нейни издания. Но позволете да направя констатацията: книгитѣ сж били издавани по предложение на автора или преводача, но не и по самоинициативата на кооперацията Повтарямъ — грѣша може-би, не съмъ достатъчно аргументиранъ и питамъ: кой ще даде свѣтлина по въпроса?

Защо години наредъ не се е проявила, защо Б. Е. С. гледа на нея съ пренебрежение, защо есперантиститѣ мълчатъ по тоя въпросъ, защо самитѣ кооператори мълчатъ? Не. Всѣки наченатъ и незавършенъ есперантски въпросъ е за менъ боленъ, неразрешенъ въпросъ, е единъ неджгъ. И българското есперанство е, което ще реши: да убие ли кооперацията или да я подкрепи. Едно отъ дветѣ. Но решително, смело казано. Защото въ днешния си видъ кооперацията е единъ неджгъ.

Ето въ брой 4 на В. Е. се даватъ признаци на съживяване. Но толкова малко важностъ ли е придала редакцията на въпроса та е дала едно малко жгълче върху последната страница? Голѣмъ е въпроса съидейници. Кооперацията вика, крещи.

— „Липсватъ още хората, които биха могли да посветятъ повече време, повече енергия за да създадатъ движение, животъ въ кооперацията.

Ако ние искрено желаемъ да създадемъ една обнова, едно предистилирване въ оългар. еспер. движение, то въпроса за издателския отдѣлъ на всѣка цѣна трѣбва да бжде разрешенъ. Партизанинъ съмъ на разпредѣлението на труда. Ц. К. взема своитѣ функции — той е организационния щабъ. Издателството взема кооперацията. Списанието — редакц. комитетъ. Контролно езиковния институтъ действува отдѣлно въ чъртитѣ на своята компетен-

тностъ. Нима миналото не ни научи да се пазимъ отъ централизма, който едва ли не умъртви съюза?

Но на въпроса. Азъ съмъ всецѣло за тая кооперация. Искамъ само тя да даде освѣтление — отчетъ за досегашното си просжществуване. Въ миналото се чуха недобри работи за нея. Истина ли е, желае ли се да се разчисти атмосферата за да се трѣгне напредъ? И тогава вървайте, че по енергичнитѣ хора ще се намѣрятъ. Обърнете погледъ къмъ провинцията. Столицата даде много. Тамъ, безобидно искамъ да кажа, хората се изхавиха: тѣ дадоха онова, което можеха да дадатъ за движението — искрено, дълбоко, ентузиазирано. Тѣ видѣха и ласкания и много упреци, стигнаха Голгота и сега слизатъ отъ тамъ.

Има много да се каже. Но кардиналния въпросъ днесъ е: чувствува ли българ. есперанство нуждата отъ тая кооперация и ще я подкрепи ли или ще я остави да се самопогребе?

Азъ определямъ своя лагеръ: минавамъ въ веригата на кооператоритѣ, като записвамъ 3 (три) дѣла. Кой е за и, кой противъ?

Варна

Mimozo

15^a Bulgara Esperanto Kongreso

Vratza * 25—28 aŭgusto * Vratza

Kongresa Bulteno № 2

Aliĝo. La aliĝilojn ni sendis per „BE“ kaj al ĉiuj esperantistaj societoj, sed bedaŭrinda estas la fakto, ke ĝis nun tiu ĉi sendado ne donis la atenditan rezulton. Lo-ko-ko alvokas ĉiujn esperantistojn, ke ili aliĝu kiel eble plej-baldaŭ, ĉar tiamaniere oni faciligos la laboron kaj helpos bonan aranĝon de la kongreso. Estas petataj ankaŭ la samideanoj, al kiuj ni sendas aliĝilojn, ke ili propagandu, disdonu ilin kaj varbu aliĝintojn.

Kotizo. La kotizo estas 20 lv., depost la 1-a aŭgusto — 30 lv. La monon sendu per poŝtmandato aŭ rekomendita letero.

Ekspozicio. De speciala intereso estas la aranĝota ekspozicio, ĉar ĝi prezentos la evoluon kaj disvastiĝon de Esperanto en la tuta mondo. Oni ekspozos gazetojn, aperantaj en ĉiuj landoj, librojn, afiŝojn, propagandilojn k. t. p. Lo-ko-ko jam posedas multe da ekzempleroj de ili, kaj ĝi ankaŭ petas la gesamideanojn, sendi taŭgan materialon.

Ekskursoj. Tuj post la kongreso — unutaga ekskurso al la fama kaj nura sur la Balkanoj kaverno „Ledenik“, riĉa je stalaktitoj kaj stalagmitoj; post ĝi ekskurso al „Rila“, kune kun la fremdlandaj samideanoj. Dum la kongreso esperantista »Tefiriĉo« — ekskurso speciale por vracanoj al la vinberejoj —; ĝi estos plej originala ekskurso, krome la 28 aŭgusto estas en Vratza tradicia festo de la „Tefiriĉoj“.

Amuzo. Dum la okazigota amuzvespero oni ludos la unuaktan teatraĵon „Antaŭ la kongreso“, tradukita el Esperanto kaj laŭeble alian enesperantan.

Fakkunsidoj. Dezirantoj partopreni fakkunsidojn anoncu per la aliĝilo.

Prelegoj. La temojn kaj la oratorojn ni sciigos en la sekvanta bulteno.

Fremdlandaj gastoj. Ni sendis specialan cirkuleron al la esperantistaj asocioj en Ĉeĥoslovakio, Hungario, Aŭstrio, Rumanio, Greklando kaj Jugoslavio, ĉirkaŭskribinte la kongresurbon kaj la kongreson.

mem kun invito viziti ĝin. Ni same petis, ke ili presigu ĝin en sia nacia gazeto kaj varbu aliĝintojn. Ni kredas, ke estas venontaj sufiĉe da framdlandaj samideanoj.

Loto. Por la aranĝota loto la gesamideanoj bonvolu sendi al ni objektojn aŭ portu ilin kun si ĉe la alveno.

Monhelpo Loko-ko deklaras, ke ne havas monon. Por ke estu la aranĝo pli bona, ĉiu esperantisto devas nepre subteni ĉu nur per la kongreskotizo, ĉu ankoraŭ per speciala mondonaco. Do aliĝu ĉiuj, restu neuzata nenia aliĝilo, ĉar nur per la kolektiva helpo la kongreso prosperos.

Provizora programo. 25. 8. Sabato — alvenoj de la kongresanoj

25. 8. Sabato — vespere — interkonatiĝa vespero en la Milita klubo, kun ĝardenfesto

26. 8. — Dimanĉo 9 h. Scienca prelego en esperanto.

" 10 h. Solena malfermo de la kongreso, Salutoj

" 12 h. Fotografado, komuna tagmanĝo.

" 15 h. Malfermo de la ekspozicio

" 16 h. Fakkunsido.

" 17 h. Promenado al la Turista Domo Amuzo.

" 21 h. Vesperamuzo en „Razvitie“.

27. 8. — Lundo 8 h. Laborkunsido.

" 14 h. Fakkunsido

" 15 h. Scienca prelego en esperanto.

" 16 h. Laborkunsido.

" 20 h. Promenado al „Vratzata“.

28. 8. — Mardo 8 h. Scienca prelego en esperanto.

" 9 h. Laborkunsido.

" 14 h. Fakkunsido.

" 16 h. Esperantista „tefiriko“.

29. 8. — Merkredo 6 h. Ekskurso al „Ledenik“, Futuro de la kongresanoj.

En la centro de la Centro estas nia **Ada**.

Homo grava, tute rava,
koro de l'movado.

Tradukisto kaj verkisto
kaj lektoro lerta.

Tre malsamaj verdstelanoj
tion ĉi asertas.

Dum kongresoj vi senĉese
aŭdos lian krion:

„Ho, kompatu, karaj fratoj
savu Asocion!“

Kapitano Stefan Radev

Sekretari-Kasisto de B. E. A.

Kapitano **Radev Stefan**

ĉiam gaja, ne fiera,
kies nun okupo ĉefa
estas asociaferoj.

Rapidema kaj furia

en laboroj kaj en agoj.

Sed de li vi aŭdos ĉiam
nur la vorton: „Pagu, pagu!“

Inter fremdaj belknabinoj

li kondukas kaporale;

inter esperantistinoj

li sin sentas generalo.

Nia Centra Komitato

Kelkaj skizoj nur de tiuj,
kiuj ne ellasas bridon
de la Centro Asocia,
kaj penadas jam likvidi
tuj la grandan ŝuldon nian.

Atanas D. Atanasov

Prezidanto de B. E. A.

Zahari Zahariev

Vicprezidanto de B. E. A.

Zahari Zahariev — la redaktoro de nia organo, gvidanto de kursoj; en studoj, agado, paroloj, laboro grandega kaj forta — por bati dek ursojn.

Severa — por la maniuloj poetoj, gardanto timiga de l' korbo papera; sed por la fraŭlinoj kaj la vidvinoj li estas dolĉdolĉa bon-bona Sukero.

Junulo, poeto, verkisto bonfama kaj eĉ tradukisto li estas tre lerta: li verkis „Sintakson“ kaj libron „Pri l'amo“ kaj pruvis, ke estas en ĉio-ĉi sperta.

Ne nur artikolojn, sed ankaŭ receptojn li skribas — ja kiel studento medicina! Oleon ricinan — por niaj adeptoj, por si — nur kompresojn de kisoj knabinaj.

Stefan Nenkov

Membro de C. K.

La blindulo **Stefan Nenkov** kavalir del pacarmeo, „firme kredas en la venko de la lingvo kaj ideo

Por ideo kaj movado li oferas lastan groŝon, tial vintre devas vadi en la koto sen galoŝoj.

Mihail Aĝarov

bibliotekisto de B. E. A.

Medicin-student' pro tio jam forestas tutan jaron, eble dormas letargie nia **Mihail Aĝarov**.

Kaj li ne bezonas vekon, ĉar li scias, ke nenien kuros for la biblioteko! Ja ĝi ankaŭ dormas pie!

Marin Hristov

Membro de C. K.

Marin Hristov, esperantisto, apotekisto, kursgvidanto kaj batalanto por Esperanto.

Asen Grigorov

Membro de C. K.

Nun temas pri **Asen Grigorov**, jen vidu la partreton del poeto milda kaj bonkora, esperantisto por modell

Ne ŝatas li tabakon, vinon; mensogoj, falso, for de li; modesta kiel virgulino kaj ĉasta kiel la lili!

Pro tio kvazaŭ Dia Puno al li sin venĝis la destin' Eraron faris li nur unu: — edziĝis — Dio gardu lin!

De nun komencos la vekrioj doloro, ploro kaj ĉagren. Pro tio li jam opinias alinomiĝi je — **Azen**.

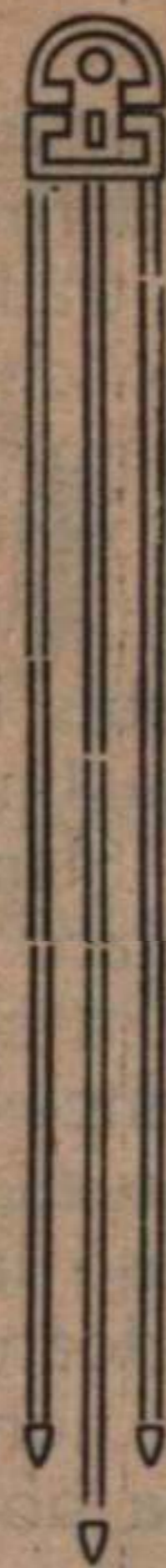
Ĝenerale pri C. K. de B. E. A.

Laŭ mia statistiko Nia Centra Komitato Estas en la mond' unika. Vidu kion mi konstatis:

Unu banka oficisto, Du doktoroj, tri poetoj, Ankaŭ estas en la listo Posedant' de apoteko.

Dank' ilia volo ŝtala BEA faras paŝojn riskajn En „okaz' eventuala“ Ni bezonus nur ĉerkiston.

St. Daniskov.

La artistoj, kiuj partoprenis en la prezentado de la esperanta teatraĵo: „La morto de la delegito de UEA“ de N. Hohlov, prezentita la 4 de aprilo j. k. de la Esp. Soc. „Espero“ Hajredin Rahovsko.

Enlanda movado

Sofio — Ĉiunmerkrede kunvenoj. Aranĝataj konkursoj por studo de Esperanto. La kurso ĉe la Direkcio de la poŝtoj estas finita. La kursanoj vizitas la kunvenojn de la societo.

Petriĉ — La kurso por urbanoj estas finita: absolvis 12 personoj. La 14 de aprilo estis aranĝita solena kunveno okaze de la mortotago de Zamenhof. Legita referaĵo kaj akceptitaj 7 novaj membroj. La 5 de majo la societo aranĝis koncertvesperon. La tuta enspezo — 2,030 lv. donita al la komitato por helpokolektado por la suferintoj del tertremo. La societo dankas al ĉiuj personoj helpintaj la aranĝon del koncerto kaj speciale al majoro Kazakov, kiu permesis al la militista orkestro ludi senpage.

Hajredin — La 4 de marto la loka societo „Espero“ donis amuzvesperon, kiu estis bone vizitita. Estas prezentita la teatraĵo „La morto de la delegito de UEA“ de N. Hohlov. La prezentaĵo vekis specialan intereson ĉe la vilaĝanoj, ĉar ĝi estis ludita en esperanto.

Melnik — Malfermita bone vizitata kurso.

Orehovo — La 15 de aprilo la loka societo aranĝis senpagan literatur-muzikan matenon, okaze de la mortotago de Zamenhof, patrono de la societo.

Vratza — La 17 de marto ĉe intima kunveno en la loka knabina gimnazio estis finita la kurso por gelernantoj kaj geurbanoj. La sukceso estas ĝojiga 25 personoj absolvis sukcese.

Ŝumen — La loka societo „Vekiĝo“ aranĝis la 15 de aprilo danc-koncertan vesperon kun bonfara celo. Aranĝita tombolo kun 2000 venditaj biletoj.

Diĉin-Târnovsko — La loka societo „Brilanta stelo“ faris loterion, kiu estis bona propagandilo. Antaŭ la lotumo s. H. Angrejĉev parolis al la partoprenantoj pri esperanto.

Burgas — Estas elektita nova estraro de la loka societo „Nigra Maro“ Adreso: Dim Jordanov, Str. „Kiril i Metodi“ Burgas.

Malko-Târnovo — Ĝis nun aranĝitaj 3 literaturaj vesperoj, kaj enskribitaj novaj 20 membroj de la loka societo „Frata amo“.

Sozopol — La adreso de la loka societo estas: „Verda ondeto“, Fiŝkaptista lernejo, Sozopol.

Ėksterlanda movado

Франция — Дирекцията на Въздушнитъ линии Farman за аеропланни пощенски съобщения е отворила курсъ по есперанто за своя хвърчащъ персоналъ, та по този начинъ да улесни есперантската кореспонденция между земнитъ радиостанции и летателнитъ апарати.

Ангора — Откритъ е тримесеченъ курсъ по есперанто, ржководенъ отъ г. П. Хоймевъ. Чрезъ едно писмо до редакцията на В. Е. курсиститъ поздравляватъ българскитъ есперантисти.

Данцигъ — Правителството на свободния градъ Данцигъ съ заповедъ отъ 1. XII 1927 г. е въвело есперанто като факултативенъ предметъ въ висшия курсъ на основнитъ училища (отговаря на нашата прогимназия).

Швеция — Откритъ е курсъ по есперанто въ шведския парламентъ за депутати, ржководенъ отъ Андрео Че. Сжщевременно Андрео Че ржководи въ Стокхолмъ още седемъ други курсове за ученици и граждани. Общинския съветъ на гр. Гйотеборгъ е отпусналъ 2000 шведски крони за уреждането на конгреса на SAT, който ще се състои въ сжщия градъ.

Вести — Sciigoj

1. Окржжното на г. Министра на Народната Просвѣта се отнася само до Ученическитъ Еспер. Д-ва при гимназиитъ и Учен. Еспер. Съюзъ, а не до гражданскитъ еспер. дружества.

2. Формуляритъ за есперантската статистика да се преписватъ отъ бр. 7 на В. Е. докато бждатъ разпратени печатни и да се изпрацатъ направо до Мих. Шекерджиевъ ул. „Хаджи Димитъръ“, 37 Варна.

Recenzoj

D-ro Ivan D. Šismanov - Ĉu estas ebla kaj necesa internacia helpingo, kun permaso de l'aŭtoro tradukis el bulgara lingvo Al. D. Atanasov-Ada. Eldono de Bulgara Esperantista Asocio, Sofia, 1928. Formato malgranda, paĝoj 28, prezo 5 bulg. levoj, luksa eldono 10 lv. Havebla ĉe Agentejo „Pelikan“, Sofia, Alabinska, 19.

Tio estas la konata inter la bulgaroj studo pri la internacia lingvo de la eminenta bulgara sciencisto prof. D-ro Šismanov. Inter la bulgara inteligentaro kaj sciencistaro la aŭtoro ĝuas la opinion de sincera kaj konsienca sciencisto, kiu parolas ion nur tiam, kiam li science elprovis ĝin, kaj ĝi pruviĝis al li tute vera. Pro tio ni kun ĝojo prezentas al la tutmonda esperantistaro la studon pri Esperanto de nia eminenta samideano, kiel verkon legindan serioze kaj kredeme. La nomo de la tradukinto estas sufiĉa garantio por la bona lingvo kaj stilo de la traduko.

Biblioteko „Nova Kulturo“ jaro I-a, № 1 — „La alta idealo“ de Petr Dânov. Esperantigis el bulgara Dian. Kun antaŭparoloj de D-ro K. N. Paskalev kaj Mara Belĉeva kaj kun la portreto de la aŭtoro. Formato ordinara, paĝoj 23, prezo 0.40 sv. fr. Jarabono por dek numeroj 40 bulg. levoj aŭ 3 sv. fr. Adreso: Atanas Nikolov, str. „Car. Iv. Šisman“ № 19 Burgas-Bulgarujo.

Petr Dânov estas la konata Majstro de la spirita movado en Bulgarujo „Blanka Frataro“. Li predikas novan religion instruon bazitan sur la principoj de l'kristanismo. Ĉiusemajne en la diversaj urboj de la lando li faras prelegojn antaŭ siaj adeptoj. La suprenomita libro prezentas unu el tiuj prelegoj. La esperantistaro havos la okazon konatiĝi kun la principoj de la nova instruo, abonante la bibliotekon „Nova Kulturo“. Baldaŭ aperos la dua numero „La granda leĝo“ de Petr Dânov.

Biblioteko „Novaj bulgaraj rakontoj“ № 1 Rakontoj de Ivan Vazov kun la portreto de l'aŭtoro. Tradukis Georgi Atanasov. Eldonas Centra librejo „Esperanto“ Sofia, 1928. Formato malgranda, broŝurita kaj tranĉita, paĝoj 62, prezo 15 bulg. levoj.

La biblioteko intencas prezenti al la bulgara kaj tutmonda esperantistaro la plej belajn verkojn de la bulgara literaturo, en Esperanto tradukotaj de bonaj kaj konataj bulgaraj esperantistoj. Sub preso estas la dua numero „Versaĵoj“ de l'granda bulgara poeto kaj revoluciisto Hr. Botjov, tradukitaj de Ivan Dobrev. Kun ĝojo ni rekomendas la novan bibliotekon.

D-ro Harry Forta

XX. Международенъ Есперански Конгресъ

Antverpeno, Belgujo, 3 ĝis 11 Aŭgusto 1928.

1. Съ писмо № 2411—III. отъ 5 май т. г. Министерството на Външнитъ Работи съобщава, че по уведомление на Царската легация въ Брюкселъ Белгийското Минист. на Външнитъ Работи е наредило до Белг. легация въ София да визира безплатно паспортитъ на бълг. есперантисти-делегати на международния конгресъ съ право на престояване 15 дни.

2. Н. К. В. белгийскиятъ кралъ Албертъ е приелъ покровителството на XX Международенъ Есп. Конгресъ.

3. Мѣстниятъ Конгресенъ Комитетъ е наредилъ да се представи на конгресиститъ Шекспировата трагедия „Хамлетъ“ на есперанто.

4. Темата на тазгодишния Лѣтенъ Еспер. Университетъ е „Морето и мореплаването“ съ лекции върху мореплаването изобщо, международно морско право, хидрография, международна морска търговия, крѣбостроение и др.

5. Конгресната такса е 35 белги. Адресъ: 20-а Конгресо де Esperanto, Kleine Hoofdstraat № 11, Antverpeno, Belgujo.

La nova adreso de Bulgara Esperantista Asocio estas: Sofia, POSTKESTO № 233.

За пострадалиотъ отъ земетръса

1. D-ro Briquet, Lille, Francio, 1 dolaro . . . = 139 лг.
2. P. J. kai H. W., Lidingsö, Швеция, 20 kronoj = 740 „
3. Internacia Sciencia Asocio Esperantista Paris, Francio, 100 fr. = 547 „
4. D-ro Jozef Hoffmann, Zilina, 1 dolaro . . . = 139 „
5. A. Sonlanten, postofisto, Bern, 5 sv. fr. . . = 130 „
6. D-ro Ed. Spielmann, 5 sv. fr. = 130 „
7. Есперантското Д-во въ Петричъ е дало концертна вечеръ и цѣлия приходъ отъ 2030 лв. е внесло въ мѣстния комитетъ за събиране помощи за пострадалиотъ отъ земетръса.
8. ges-oj Yelland, London = 700 лв.
9. Г-жа Б. Маринова, София = 400 „
10. Esperantista Klubo — Прага е внесълъ въ Българската Легация въ Прага 140 Чешки крони.
11. Шуменското Еспер. Д-во е внесло въ тамошния клонъ на Б. Н. Б. сумата 1000 лв. Освенъ това се събиратъ помощи и между есперантиститъ.
12. Г-нъ Iv. Krestanoff, 2, rue des Fossés, St. Jacques Paris — V, Francio съобщава, че ще изпрати даромъ „Българската Антология“ на есперанто всѣкому, който му съобщи, че е внесълъ поне 50 лв. въ Червения кръсть, София, за пострадалиотъ отъ земетресението.

СПИСЪКЪ

на Есперантскитъ Дружества при Бѣлг. Есперантски Сѣюзъ

52. „Айгого“ — с. Беглежъ (Плевенско) чрезъ Стоянъ Василевъ.
53. Еспер. Д-во — Свищовъ чрезъ Яко Соломоновъ.
54. Еспер. Д-во — с. Килифареве (Търновско)
55. „Stelo“ — Кърджали — чрезъ Вас. Тенчевъ.
56. Еспер. Д-во — с. Д. Дѣбникъ (Плевенско) Из. Добровски.
57. Еспер. Д-во — Ямболъ — чрезъ Исакъ Коенъ — „Царъ Симеонъ“ 32.
58. „Venko“ — Разградъ.
59. Еспер. Д-во — Неврокопъ.
60. Еспер. Д-во — Чирпанъ — чрезъ Ст. Кочевъ „Казанлъшка“ 36.
61. Еспер. Д-во — Орхане.
62. Еспер. Д-во — Габрово.

Печатница „Родопи“ на Тод. Л. Клисаровъ — София